

Hos slagtesvinene er der et stort potentiale for at udnytte grovfoderet som et middel mod halebid.
Foto: Linda Rosager Duve, Seges.

Grovfoder - en ressource, der skal udnyttes fuldt ud

Konklusion

Grovfoder er en ressource, der ikke udnyttes fuldt ud på mange besætninger, fordi der mangler viden om, hvad der skal til for at bruge grovfoder præventivt mod halebid, og hvordan man indregner grovfoderet i slagtegrise og drægtige søers foderration. Ved at udnytte grovfoderets fulde potentiale vil man kunne forbedre dyrevelfærden og økonomien på bedriften.

Foder: Der er lovkrav om grovfoder til økologiske grise, og det er et centralt krav til frilandsgrise, der skal kunne sælges som velfærdsgrise.

Af Kristian Knage-Drangsfeldt, Konsulent, Seges Økologi Innovation

Grovfoder er dyrt at fremstille, og derfor er det vigtigt, at svineproducenten får det fulde udbytte af sit grovfoder. Det koster ca. 120 kr. at få presset og wrappet en mini big eller rundballe, derudover kommer slåningen og ud-

gifter til dyrkningen af afgrøden. Det løber op i mange penge, og derfor bør grovfoder ikke kun tildeles for at opfylde reglerne. Det skal også forbedre dyrevelfærden og økonomien på bedriften.

En FE skiftet ud med grovfoder er mellem 1,00 og 1,50 kr. sparet pr. FE for en økolog. Derudover er søer, der får grovfoder, vant til at skulle optage store mængder

foder, hvilket gør dem klar til at kunne optage store mængder foder i diegivningsperioden.

Grovfoder som middel mod halebid

For at få det optimale ud af grovfoderet er der brug for mere viden om brug af grovfoder til søer, smågrise og slagtegrise. Derfor arbejder Seges og Udviklingscenter for Husdyr på Friland i 2019 med at indsamle og formidle viden om grovfoder som middel til at undgå og/eller stoppe halebidsudbrud.

Det er et område, der har et stort potentiale, da der bliver flere og flere grise med hele haler i Danmark. Det er vigtigt ikke kun for økologer og frilandsproducenter, men alle specialproduktionerne med hele haler at have nogle flere effektive værktøjer, der enten kan forhindre halebid eller stoppe et udbrud. Intervention er altid gavnlige ved halebidsudbrud, men en mere langvarig effekt kan måske opnås ved tildeling af et bestemt grovfoder eller ved at benytte en bestemt tildelingsstrategi.

Et særligt fokus bliver indsamling af erfaringer fra de besætning-

er, hvor strategisk tildeling af grovfoder er en central del af forebyggelse og/eller bekæmpelse af halebid. Herunder fokus på tildelingsstrategi, management, grovfodertype og udfodring. Færre halebid vil resultere i en øget indtjening for producenterne og bedre dyrevelfærd.

Kvaliteten er afgørende

Der bliver også lavet en stor kvalitetsanalyse af det grovfoder, der bliver brugt i svineproduktionen i dag. Vi undersøger de forskellige grovfodertyper, der allerede benyttes, som græs-, helsæd- og majsensilage, men også rodfrugtsaffald og roer. Grovfoderets kvalitet vurderes mht. næringsstofindhold, energi og tørstof.

Helt konkret gør vi det ved at udtage grovfoderprøver på forsøgsbesætningerne. Det analyseres for næringsstoffer, hvilket giver information om variationen i grovfoderkvaliteten mellem forskellige grovfodertyper og mellem besætninger.

På tværs af alle dyregrupper bliver der indsamlet viden om håndtering, snitlængde, udfodningsmetoder, grovfoderhække, og arbejdsrutiner med grovfoder

Fakta

- Hvis du vil dele dine erfaringer om grovfoder til grise, vil vi meget gerne høre fra dig og tage nogle analyser af dit foder. Så uanset om du er økologisk-, friland- eller standardgriseproducent, så ring til 2974 4241 eller skriv til krkd@seges.dk

Grovfoder er dyrt at producere, og derfor er det vigtigt, at landmanden får det fulde potentiale ud af det.
Foto: Kristian Knage-Drangsfeldt, Seges.

på bedrifterne idag. Dette giver producenterne bedre overblik og ideer til, hvordan de bedst får det optimale ud af grovfoderet på deres bedrift.

Ikke helt i mål

Selv efter de nye undersøgelser vil der dog være noget information, der mangler, før landmændene kan få det maksimale ud af grovfoderet til deres grise.

Der er f.eks. aldrig lavet grovfoder præferencetest på grise. En sådan test kan afsløre, hvilke typer grovfoder grisene fortrækker, og hvordan de fysiske egenskaber såsom snitlængde og tørstof skal være for, at grisene finder grovfoderet mest interessant og stimulerende. Når den viden er samlet, kan udviklingen af den optimale grovfoderhæk til de forskellige aldersgrupper for alvor komme i gang.

Samtidig er der aldrig lavet reelle undersøgelser af energi i grovfoder til grise. Der er derfor et stort behov for at lave dybdegående analyser af grovfoder samt proteinfordøjelighedsforsøg på de forskellige grovfodertyper.

For søerne og de store slagtegrise vil den nye viden kunne bidrage til, at grovfoderet kan inddrages med endnu større succes i de drægtige søers og slagtegrises daglige foderration.

STØTTET AF
svineafgiftsfonden

Logo